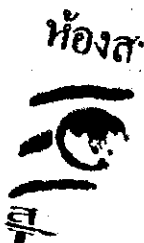

โครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน (วพร.)
ระดับโครงการวิจัยย่อย (รหัส RDL 07/S)

สรุปรายงานการวิจัย

เรื่อง

การจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการทักษะการสื่อสารและกระบวนการคิด
เพื่อพัฒนานิสัยรักการอ่าน

โรงเรียนที่ดำเนินงานในโครงการ

1. โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ ภูเก็ต (รหัส 135)
2. โรงเรียนบ้านสะปำ “มงคลวิทยา” (รหัส 136)

เอกสารชุดโครงการ วพร. ลำดับที่ 55
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำนำ

สำนักงานโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ดำเนินงานชุดโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน (ชุดโครงการ วพร.) ซึ่งประกอบด้วยโครงการวิจัยแม่บท และโครงการวิจัยย่อยจำนวน 49 โครงการ มีโรงเรียน/สถานศึกษาใน 34 จังหวัด จำนวน 135 แห่ง เข้าร่วมการวิจัยเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ โดยเน้นการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และแก้ปัญหานักเรียน รวมทั้งการบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนส่งเสริมการปฏิรูปทั้งโรงเรียน

ผู้บริหารและคณะครูของแต่ละโรงเรียน/สถานศึกษา ได้ใช้ความรู้ความสามารถในการบริหารและการดำเนินงานโครงการวิจัยและพัฒนา เพื่อปฏิรูปโรงเรียนและห้องเรียน ภายใต้บริบทหรือสภาพแวดล้อมที่เป็นจริง ผลการดำเนินงานตามประสบการณ์การเรียนรู้ ของโรงเรียน/สถานศึกษา 135 แห่ง จึงมีความหลากหลายแตกต่างกันไป ตามจุดเน้นเฉพาะของโรงเรียน/สถานศึกษา แต่การดำเนินงานของโรงเรียน/สถานศึกษาทุกแห่ง เหมือนกันตรงการใช้โรงเรียน/สถานศึกษาเป็นฐาน ในการส่งเสริมศักยภาพและพัฒนาการรอบด้านของนักเรียน ให้เป็นไปอย่างสมดุลและเต็มความสามารถทั้งสิ้น

ในการดำเนินงานโครงการวิจัยย่อย โรงเรียนได้รับความร่วมมือจากนักวิชาการภายนอกโรงเรียน/สถานศึกษา ซึ่งเป็นคณาจารย์จากสถาบันครุศึกษาและศึกษานิเทศก์ รวม 66 คณะ จำนวน 133 คน เข้ามาทำหน้าที่เป็นนักวิจัยจากภายนอก ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือสนับสนุนด้านวิชาการ และร่วมเรียนรู้กับครู และผู้บริหารในโรงเรียน/สถานศึกษา โดยมีการปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาในหน้าที่ของตนควบคู่ไปด้วย

รายงานการวิจัยของชุดโครงการ วพร. ประกอบด้วย รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ของโครงการแม่บท 1 ฉบับ และรายงานสรุปของโครงการวิจัยย่อย 49 โครงการอีก 49 ฉบับ รายงานฉบับนี้เป็นรายงานฉบับหนึ่งใน 49 ฉบับ ประกอบด้วย รายงานสรุปผลการวิจัยและพัฒนาของระดับโครงการ และของระดับโรงเรียน ซึ่งหัวหน้าโครงการวิจัยย่อย หัวหน้าโครงการวิจัยระดับโรงเรียน คณะครูและคณะนักวิจัยภายนอกได้ร่วมกันจัดทำขึ้น โดยมีนักวิจัยร่วม ซึ่งเป็นผู้ประสานงานระดับท้องถิ่น ที่ทำหน้าที่ดูแลโครงการวิจัยย่อยในแต่ละภาค เป็นบรรณาธิการ และผู้สรุปสาระสำคัญนำเสนอในรายงานฉบับนี้

สำนักงานโครงการ วพร. ขอขอบคุณฝ่ายชุมชน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ที่ได้สนับสนุนทุนวิจัยในการดำเนินงานชุดโครงการ วพร. ทั้งโครงการแม่บท และโครงการวิจัยย่อย ตลอดทั้งการจัดพิมพ์รายงานฉบับนี้ และหวังว่ารายงานนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน ด้วยกระบวนการวิจัยและพัฒนา และการวิจัยปฏิบัติการ

สำนักงานชุดโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน (วพร.)

พฤศจิกายน 2547

คำชี้แจง

รายงานฉบับนี้เป็นรายงานฉบับหนึ่งในสี่สิบเก้าฉบับ ของรายงานผลการดำเนินงาน โครงการวิจัยย่อย วพร. ในรายงานแต่ละฉบับ จะเริ่มต้นด้วยบทสรุปการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน ระดับโครงการวิจัยย่อย ตามด้วยรายงานระดับโรงเรียน ซึ่งนำเสนอผลที่เป็นนวัตกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน จำนวนนวัตกรรมของโรงเรียน/สถานศึกษา จะมีเท่ากับจำนวนโรงเรียน/สถานศึกษาในโครงการวิจัยย่อย วพร. แต่ละโครงการ

บทสรุปของผลการดำเนินการระดับโครงการวิจัยย่อย นอกจากจะช่วยฉายภาพรวมของกระบวนการทำงานของโครงการ โดยเน้นการเชื่อมโยงประสานการทำงานของหัวหน้าโครงการและนักวิจัยภายนอก กับผู้บริหารและครู/นักวิจัยภายในโรงเรียนแล้ว ยังได้ตอบคำถามการวิจัยระดับโครงการ เพื่อเป็นการประเมินว่าการดำเนินงานโครงการ บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยและพัฒนาหรือไม่ อย่างไร

นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ปรากฏในรายงานนี้ เกิดขึ้นได้จากการรวมพลังของครูจำนวนมาก ครูทั้งโรงเรียนได้ร่วมกันคิดร่วมกันทำ มีการคิดหาวิธีการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ มีการนำผลการประเมินนักเรียนไปวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และ/หรือแก้ปัญหาของนักเรียนอย่างรอบด้าน กระบวนการดำเนินงานนี้สะท้อนถึงความตั้งใจของครู ผู้บริหาร และผู้มีส่วนร่วมจากภายนอกในการพัฒนาตนเอง และพัฒนาโรงเรียน เพื่อคุณภาพของนักเรียน

อย่างไรก็ตาม นวัตกรรมหรือผลที่นำเสนอในรายงานนี้ เป็นผลที่ได้จากการดำเนินงานในช่วงเวลาเพียง 2 ปี และการดำเนินงานมิได้เป็นไปอย่างราบรื่น โดยตลอด ทุกโรงเรียน/สถานศึกษาต้องฟันฝ่าอุปสรรค ปัญหาต่างๆ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ผลที่แต่ละโรงเรียน/สถานศึกษาได้รับจึงอาจจะยังไม่สมบูรณ์ กระบวนการวิจัยและกระบวนการพัฒนายังจะต้องดำเนินต่อไป จนกว่าผลที่ได้จะเป็นที่พอใจของทุกฝ่าย

ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหาร โรงเรียน/สถานศึกษา และนักวิชาการสามารถใช้ผลการวิจัยและพัฒนาที่นำเสนอในรายงานนี้ เพื่อปลุกกระแสการปฏิรูปการเรียนรู้ของบุคลากรและนักเรียน ให้เข้มข้นและยั่งยืนตลอดไป ขณะเดียวกันก็สามารถร่วมกับครูและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ใช้ข้อความรู้จากประสบการณ์ของโรงเรียน/สถานศึกษาในรายงานนี้ เป็นฐานในการนำไปปฏิบัติจริง

การรายงานดังกล่าวข้างต้น เป็นเพียงการสรุปสาระสำคัญจากรายงานฉบับสมบูรณ์ของโครงการ/โรงเรียน ผู้สนใจรายละเอียดเพิ่มเติม สามารถติดต่อกับผู้จัดทำรายงานและคณะนักวิจัยของโครงการวิจัยย่อยได้ตามข้อมูลที่ปรากฏในหน้าสุดท้ายของเอกสารฉบับนี้

สำนักงานชุดโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน (วพร.)

พฤศจิกายน 2547

บทสรุป (SUMMARY)
การวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน
ระดับโครงการวิจัยย่อย

ของโครงการ วพร. รหัส 07/S

เรื่อง การจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการทักษะการสื่อสารและกระบวนการคิด
เพื่อพัฒนานิสัยรักการอ่าน

.....

1. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- 1.1 หัวหน้าโครงการ : นางสาวปียา ช่อผล
- 1.2 โรงเรียนในโครงการ มี 2 โรงเรียน คือ
 - 1) โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ภูเก็ต
 - 2) โรงเรียนบ้านสะปำ “มงคลวิทยา”

2. ความเป็นมาของโครงการ

โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ภูเก็ต และโรงเรียนบ้านสะปำ “ สหมงคลวิทยา ” มีเป้าหมายที่จะปฏิรูปการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงสนใจที่จะเข้าร่วมโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน (วพร.) ซึ่งมีแนวคิดแนวทางที่จะช่วยให้เกิดการปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียน โดยแนวทางของโครงการ วพร. นั้น จะต้องปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน ในประเด็นที่เป็นจุดเน้นที่ ใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือ เพื่อให้ได้องค์ความรู้และนวัตกรรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนจึงกำหนดจุดเน้นในการปฏิรูปการเรียนรู้แบบบูรณาการทักษะการสื่อสารและกระบวนการคิดเพื่อพัฒนานิสัยรักการอ่าน โดยมีนางสาวปียา ช่อผล ศึกษาานิเทศก์กลุ่มงานนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภูเก็ต เป็นหัวหน้าคณะวิจัยและนักวิจัยภายนอก

3. ประเด็นปัญหาวิจัย

3.1 ประเด็นปัญหาวิจัยของโรงเรียนในโครงการ มีดังนี้

- 3.1.1 กิจกรรม โครงการ หรือนวัตกรรมและการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถพัฒนานิสัยรักการอ่านได้หรือไม่ อย่างไร

3.1.2 สามารถขยายผลหรือสร้างเครือข่ายการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนไปยังโรงเรียนอื่นได้หรือไม่

3.2 ประเด็นปัญหาวิจัยของโครงการ

การพัฒนารูปแบบ กระบวนการ วิธีการและผลการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ และทักษะการสื่อสารและกระบวนการคิด เพื่อพัฒนานิสัยรักการอ่านและ รูปแบบ กระบวนการ และวิธีการขยายผลการขยายเครือข่ายการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนไปยังโรงเรียนอื่น ๆ

4. วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 4.1 เพื่อศึกษาและพัฒนารูปแบบ กระบวนการ วิธีการ และผลการจัดการสอนแบบบูรณาการทักษะการสื่อสารและกระบวนการคิดเพื่อพัฒนานิสัยรักการอ่าน
- 4.2 เพื่อศึกษาและพัฒนารูปแบบ กระบวนการ และวิธีการขยายผล การขยายเครือข่ายการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนไปยังโรงเรียนอื่น ๆ

5. คำถามวิจัยระดับโครงการ

- 5.1 รูปแบบ กระบวนการ วิธีการ และผลการใช้นวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนานิสัยรักการอ่านของนักเรียนเป็นอย่างไร
- 5.2 รูปแบบ กระบวนการ วิธีการ และการสร้างเครือข่ายการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนไปยังโรงเรียนอื่นเป็นอย่างไร

6. กระบวนการดำเนินงาน

มี 10 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นการริเริ่มและเตรียมการ โดยการเข้าร่วมประชุมกับโครงการแม่บท วางแผนการดำเนินงานตามคู่มือ
2. การสร้างความตระหนักด้วยการประชุม โดยการจัดประชุมครูทั้งโรงเรียน ให้ความรู้เรื่องการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและการวิจัยในชั้นเรียน และกำหนดเป้าหมายของการดำเนินงาน
3. การพัฒนาบุคลากร โดยการให้ความรู้เพิ่มเติมในด้านการจัดการเรียนรู้โดยการบูรณาการทักษะการสื่อสารเพื่อพัฒนานิสัยรักการอ่าน การเขียนเค้าโครงการวิจัย การพัฒนาตัวบ่งชี้ของงานวิจัย จัดกิจกรรมส่งเสริมรักการอ่านและนิเทศติดตาม
4. ใช้ยุทธศาสตร์การนิเทศติดตามแบบกัลยาณมิตร ใช้วงจร PDCA และการมีส่วนร่วมของคณะครูทุกคน

5. ปรับแผนปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาโครงการวิจัยย่อย โดยนักวิจัยภายนอกและนักวิจัยในโครงการ
6. พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้และกำหนดตัวบ่งชี้ของตัวแปรตามด้วยการเชิญวิทยากรภายนอก
ร่วมคิดและทำกิจกรรมให้กับนักเรียน
7. จัดทำเครื่องมือวิจัยร่วมกับนักวิจัยหลักของโครงการและบุคลากรในโรงเรียน
8. ปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล และรายงานผล ในแต่ละระยะ
โดยนำผลการประเมินสะท้อนกลับไปยังครูผู้สอน และวางแผนพัฒนาในระยะต่อไป
9. การเผยแพร่ผลงานและการขยายผลไปยังโรงเรียนเครือข่าย ด้วยการจัดนิทรรศการในงานของ
สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักวิจัยร่วมของโรงเรียนเป็นวิทยากรหลักในการ
อบรมการจำทำแผนการเรียนรู้ให้กับครูในโรงเรียนเครือข่าย
10. การประเมินโครงการ โดยการนิเทศติดตามแผนการจัดการเรียนรู้ การเขียนรายงานการวิจัยและ
ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

7. ผลการวิจัยระดับโครงการ

7.1 รูปแบบ กระบวนการ วิธีการ และผลการใช้นวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนานิสัยรักการอ่านมี
ลักษณะคือ ใช้กิจกรรมเสริม โครงการพิเศษ และกิจกรรมแทรกในการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน โดยขอ
ความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชนในการจัดปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น สนับสนุนสื่อและหนังสือ
สนับสนุนงบประมาณในการจัดโครงการ ตลอดจนบุคลากรในการให้ความรู้แก่ครูและนักเรียน

7.2 รูปแบบ กระบวนการ วิธีการ และการสร้างเครือข่ายการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนของโรงเรียน
ในโครงการนั้น ใช้กระบวนการกลุ่มโรงเรียน โดยเอาบริบทการบริหารแบบเดิม เอาโรงเรียนในโครงการ
เป็นต้นแบบ ให้ครูอาจารย์ในโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง เสนอผลงานของครูในโรงเรียนในโครงการ
เพื่อกระตุ้นให้เกิดการปฏิรูปด้วย และนำนักเรียนที่ได้รับการพัฒนาทักษะแล้วนำเสนอผลงานในการจัด
นิทรรศการต่าง ๆ

8. การเรียนรู้และข้อค้นพบอื่นๆ

การปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนจะเกิดขึ้นได้ดีและยั่งยืนก็ต่อเมื่อทุกฝ่ายร่วมแรงร่วมใจกัน ให้เกิด
การเปลี่ยนแปลง ขอมรับที่จะต้องช่วยเหลือกันในทุกส่วนตามบทบาท หน้าที่ของตนเอง เพราะการจัดการ
เรียนรู้ตามรูปแบบการปฏิรูป ผู้เรียนจะต้องพร้อมที่จะเรียนรู้ ผู้สอนพร้อมที่จะให้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้
ผู้บริหารพร้อมที่จะสนับสนุนให้กิจกรรมเกิดและผู้ปกครองต้องคอยดูแลให้ความช่วยเหลือ นักวิชาการ
ภายนอกช่วยให้เกิดความมั่นใจ และคอยติดตามดูแลอย่างต่อเนื่อง แล้วการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนก็จะ
ประสบผลสำเร็จได้ดี

โครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน (วพร.)
ระดับโรงเรียน

บทสรุป

**นวัตกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน
เรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทักษะการสื่อสาร
และกระบวนการคิด เพื่อพัฒนานิสัยรักการอ่าน**

ของ

**โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ ภูเก็ต (135)
อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต**

นวัตกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

เรื่อง

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทักษะการสื่อสารและกระบวนการคิด

เพื่อพัฒนานิสัยรักการอ่าน

ของโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ ภูเก็ต อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต

1. ความเป็นมาของปัญหาการวิจัย

โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ ภูเก็ต มีเป้าหมายที่จะปฏิรูปการเรียนรู้ตาม พ.ร.บ. 2542 จึงสนใจที่จะเข้าร่วมโครงการ วพร. ซึ่งมีแนวคิดแนวทางที่จะช่วยให้เกิดการปฏิรูป การเรียนรู้ในโรงเรียน โดยแนวทางของโครงการ วพร. นั้นจะต้องปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน ในประเด็นที่เป็น จุดเน้นที่ใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือ เพื่อให้ได้องค์ความรู้ นวัตกรรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนจึงกำหนดจุดเน้นในการปฏิรูปการเรียนรู้แบบบูรณาการทักษะการสื่อสารและกระบวนการคิดเพื่อ พัฒนานิสัยรักการอ่าน โดยมีนางสาวปิยา ช่อผล ศึกษาพิเศษ กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัด การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภูเก็ต เป็นหัวหน้าคณะวิจัย และนักวิจัยภายนอก

2. หลักการและแนวคิดของการปฏิรูปการเรียนรู้

2.1 การดำเนินงานการปฏิรูปการเรียนรู้ของโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ ภูเก็ต ได้ยึดหลักการและแนวคิดของชุดโครงการ วพร. 4 แนวคิด คือ

- 1) การปฏิรูปการเรียนรู้ตาม พ.ร.บ. คือ การจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด และการปฏิรูป ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
- 2) การปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน
- 3) การมีจุดเน้นในการปฏิรูปการเรียนรู้
- 4) การใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนาเป็นเครื่องมือในการปฏิรูปการเรียนรู้

โดยมีหลักการและแนวคิดของการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณา การทักษะการสื่อสารและกระบวนการคิด เพื่อพัฒนานิสัยรักการอ่าน

2.2 หลักการและแนวคิดของการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เป็นจุดเน้น

ตัวแปรตาม : นิสัยรักการอ่าน

ตัวแปรต้น : รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทักษะการสื่อสารและกระบวนการคิด

3. บริบทของโรงเรียน

โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ ภูเก็ต ตั้งอยู่ตำบลวิชิต อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต มีนักเรียนจำนวน 1,100 คน ครู 46 คน เป็นชาย 9 คน หญิง 36 คน มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี 2 คน ปริญญาตรี 38 คน และปริญญาโท 6 คน อายุเฉลี่ย 45.71 ปี เป็นโรงเรียนขนาดกลางอยู่เขตชานเมือง มีนักเรียนประจำและไป - กลับ เป็นโรงเรียนโครงการพิเศษในโครงการตามแนวพระราชดำริของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 สภาพชุมชนมีทั้งสถานที่ราชการและที่พักอาศัย มีป่าโกงกางในบริเวณ โรงเรียน ผู้ปกครองมีอาชีพหลากหลาย และมีภูมิปัญญาอยู่ทั่วไป สภาพเศรษฐกิจของผู้ปกครองค่อนข้างดี โรงเรียนได้รับการอุดหนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. วัตถุประสงค์ของนวัตกรรมการ

- 4.1 เพื่อช่วยให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทักษะการสื่อสารและกระบวนการคิด เพื่อพัฒนานิสัยรักการอ่าน
- 4.2 เพื่อช่วยให้ครูพัฒนานักเรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 4.3 เพื่อช่วยให้ผู้บริหารสนับสนุนส่งเสริมครูในการพัฒนา / ปฏิรูปการเรียนรู้ของนักเรียน
- 4.4 เพื่อช่วยให้ผู้มีส่วนร่วมพัฒนาจากภายนอกโรงเรียนสามารถเสริมสร้างสมรรถภาพครูและผู้บริหารโรงเรียน / สถานศึกษาในการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

5. ยุทธศาสตร์การปฏิรูปทั้งโรงเรียน

5.1 ยุทธศาสตร์ของครู

- 5.1.1 ครูใช้การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทักษะการสื่อสารและกระบวนการคิด เพื่อพัฒนานิสัยรักการอ่าน โดยใช้ฐานการเรียนรู้
- 5.1.2 ครูใช้เทคนิควิธีสอน การใช้ฐานการเรียนรู้ โดยบูรณาการร่วมกันหลายวิชาในทุกระดับชั้น
- 5.1.3 ครูใช้วิธีการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ โดยใช้การประเมินในแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้ สังเกต สัมภาษณ์ ตรวจผลงาน และทดสอบวัดความรู้
- 5.1.4 ครูทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนควบคู่กับการจัดการเรียนการสอน 2 แบบ คือ แบบพัฒนาการเรียนรู้ และแบบแก้ปัญหา โดยพัฒนานิสัยรักการอ่านของนักเรียน ให้เลือกอ่านหนังสือที่ให้สาระประโยชน์กับวิชาที่เรียน และมีการแก้ปัญหากลุ่ม นักเรียนที่ไม่ชอบอ่าน ให้สนใจการอ่านมากขึ้น

5.2 ยุทธศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียน/ฝ่ายวิชาการ

ด้วยการให้การสนับสนุนกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ความรู้ในเชิงวิชาการ วัสดุอุปกรณ์งบประมาณ และการประสานงานกับชุมชน เพื่อให้เกิดการบูรณาการทักษะการสื่อสารและกระบวนการคิด เพื่อพัฒนานิสัยรักการอ่าน

5.3 ยุทธศาสตร์ของนักวิชาการ/ผู้มีส่วนร่วมพัฒนาจากภายนอกโรงเรียน

ด้วยการให้คำปรึกษาในการจัดแผนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การวิจัยในชั้นเรียน การนิเทศติดตามให้ความช่วยเหลือ ตลอดจนใช้ระบบการดูแล นิเทศติดตามการดำเนินงานร่วมกับผู้บริหารและนักวิจัยในโรงเรียน

6. กระบวนการดำเนินงานการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

โรงเรียนได้ดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ใน 10 ขั้นตอน คือ

6.1 ขั้นการริเริ่มและเตรียมการ โดยการเข้าร่วมประชุมกับโครงการแม่บท วางแผนการ ดำเนินงานตามคู่มือ

6.2 การสร้างความตระหนักด้วยการประชุม โดยการจัดประชุมครูทั้งโรงเรียน ให้ความรู้เรื่องการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและการวิจัยในชั้นเรียน และกำหนดเป้าหมายของการดำเนินงาน

6.3 การพัฒนาบุคลากร โดยการให้ความรู้เพิ่มเติมในด้านการจัดการเรียนรู้โดยการบูรณาการทักษะการสื่อสารเพื่อพัฒนานิสัยรักการอ่าน การเขียนเค้าโครงการวิจัย การพัฒนาตัวบ่งชี้ของงานวิจัย จัดกิจกรรมส่งเสริมรักการอ่านและนิเทศติดตาม

6.4 ใช้ยุทธศาสตร์การนิเทศติดตามแบบกัลยาณมิตร ใช้วงจร PDCA และการมีส่วนร่วมของคณะครูทุกคน

6.5 ปรับแผนปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาโครงการวิจัยย่อย โดยนักวิจัยภายนอกและนักวิจัยในโครงการ

6.6 พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้และกำหนดตัวบ่งชี้ของตัวแปรตามด้วยการเชิญวิทยากร ภายนอกร่วมคิดและทำกิจกรรมให้กับนักเรียน

6.7 จัดทำเครื่องมือวิจัยร่วมกับนักวิจัยหลักของโครงการและบุคลากรในโรงเรียน

6.8 ปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล และรายงานผลในแต่ละระยะ โดยนำผลการประเมินสะท้อนกลับไปยังครูผู้สอน และวางแผนพัฒนาในระยะต่อไป

6.9 การเผยแพร่ผลงานและการขยายผลไปยังโรงเรียนเครือข่าย ด้วยการจัดนิทรรศการในงานของสำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักวิจัยร่วมของโรงเรียนเป็นวิทยากรหลัก ในการอบรมการจัดทำแผนการเรียนรู้ให้กับครูในโรงเรียนเครือข่าย

6.10 การประเมินโครงการ โดยการนิเทศติดตามแผนการจัดการเรียนรู้ การเขียนรายงานการวิจัยและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

7. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

7.1 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในการวัดตัวแปรตาม

ใช้การประเมินตามสภาพจริง จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการใช้การสังเกต สอบถาม สัมภาษณ์ ตรวจผลงานและทดสอบความรู้

7.2 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เกี่ยวข้อง

7.2.1 ครู มีการวัดทักษะการสื่อสารและกระบวนการคิดและนิสัยรักการอ่าน ด้วยการสังเกตจากการเรียนรู้ในกิจกรรม สอบถาม สัมภาษณ์ ตรวจผลงาน และมีการทดสอบความรู้ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน สอบถามพฤติกรรมนิสัยรักการอ่าน

7.2.2 ผู้บริหาร มีการประเมินความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการทักษะการสื่อสารและกระบวนการคิดของครู ตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้ และรายงานการวิจัยในชั้นเรียนของครูแต่ละคน สอบถามนักเรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับพัฒนาการด้านนิสัยรักการอ่านของนักเรียน

7.2.3 นักวิจัยภายนอก ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของครู ทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการวิจัยในชั้นเรียน สังเกตและสอบถามนักเรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียน

8. นวัตกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

8.1 นวัตกรรมของครู

จากการดำเนินการวิจัยและพัฒนารูปแบบการปฏิรูปการเรียนรู้ เป็นระยะเวลา 2 ปี โรงเรียนได้นวัตกรรมดังต่อไปนี้

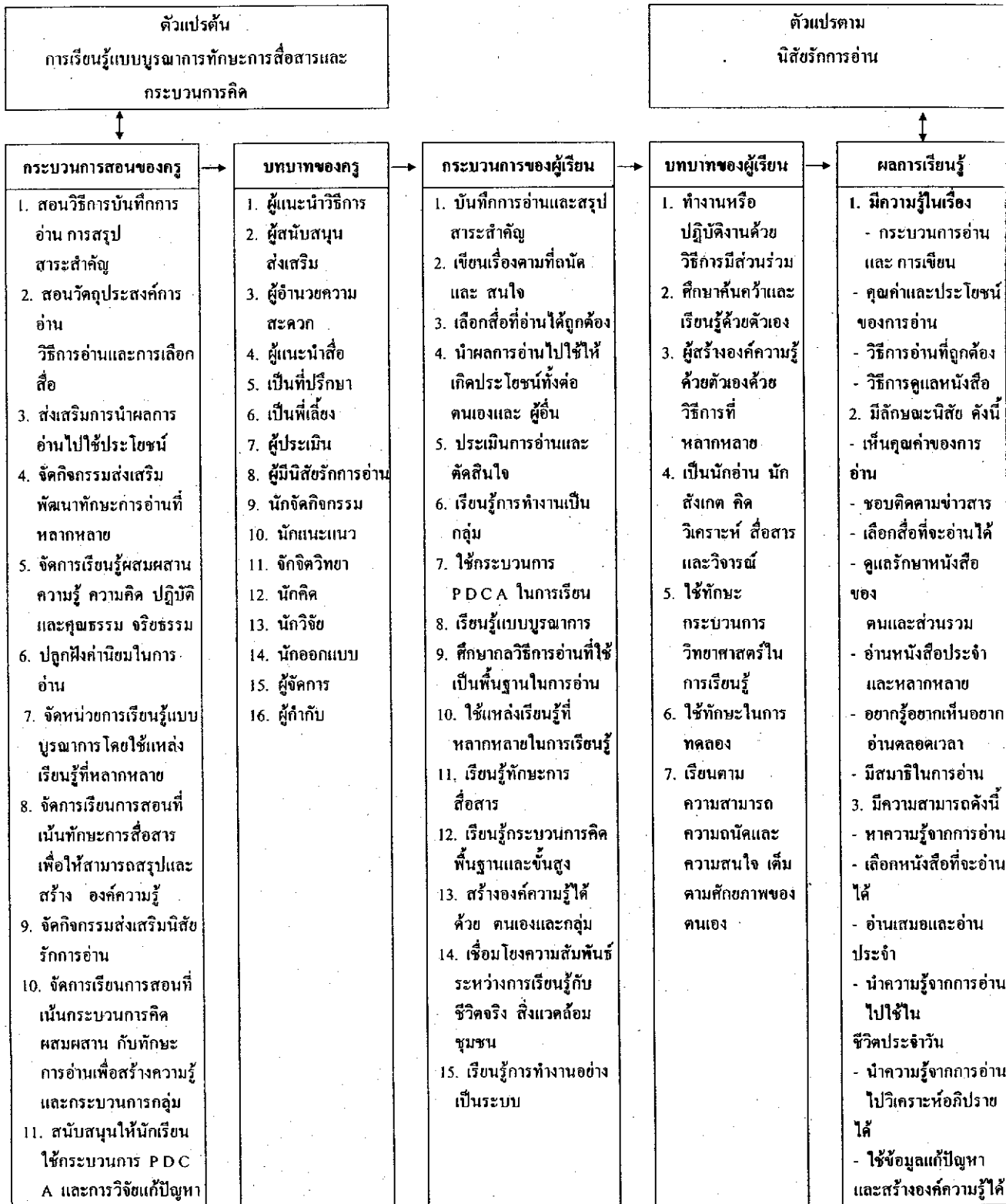
8.1.1 การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทักษะการสื่อสารและกระบวนการคิด เพื่อพัฒนานิสัยรักการอ่าน

1) ลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยใช้การบูรณาการทักษะการสื่อสารและกระบวนการคิดและนิสัยรักการอ่าน

2) ครูใช้เทคนิควิธีสอนหลากหลาย มีการบูรณาการระหว่างวิชา ระหว่างชั้นและกิจกรรมร่วมกันในโรงเรียน

3) ครูใช้วิธีการวัดและประเมินผลหลากหลาย ใช้การสังเกต การสอบถาม สัมภาษณ์ ตรวจชิ้นงาน และการทดสอบความรู้

4) มีการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน แบบพัฒนาการเรียนรู้หรือแบบแก้ปัญหา ควบคู่กับการจัดการเรียนการสอน ดังแผนผังตัวบ่งชี้

8.1.2 กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ในการปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่ทำให้เกิดการขับเคลื่อนคือครู ครูต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนมาเป็นผู้ร่วมเรียนรู้กับนักเรียน การฝึกให้นักเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้วิธีการฟัง การจดบันทึก การอ่าน การจับประเด็น การคิดวิเคราะห์ การซักถาม การอภิปราย การพูด การเขียน เป็นประเด็นสำคัญในการฝึกนักเรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีนิสัยรักการอ่าน การอ่านเป็นทักษะสำคัญที่จะช่วย

ให้ผู้เรียนหาความรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถตีความ วิเคราะห์ แยกแยะข้อมูลได้ การอ่านทำให้คนเป็นคนโดยสมบูรณ์ แต่การอ่านหนังสือออกและการอ่านหนังสือเป็นจินตเป็นนิสัยมิใช่สิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ แต่เกิดจากการเรียนรู้ การฝึกที่ถูกวิธี การสร้างนิสัยให้รักการอ่านได้นั้นจะต้องอาศัยการฝึกเป็นขั้นตอน ซึ่งครูอาจารย์โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ ภูเก็ต เห็นความสำคัญของการพัฒนานิสัยรักการอ่าน โดยใช้การจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการทักษะการสื่อสารและกระบวนการคิด และการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมเหล่านี้

1) กิจกรรมการเรียนการสอน เป็นการจัดการสอนที่ครูทั้งโรงเรียนตกลงร่วมกันที่จะสอนวิธีการบันทึกการอ่าน การสรุปสาระสำคัญของสิ่งที่อ่าน ส่งเสริมให้นักเรียนเขียนเรื่องโดย อ้างอิงข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ สอนวัตถุประสงค์การอ่าน สอนวิธีการอ่าน สอนวิธีการเลือกหนังสือและสื่อ ส่งเสริมการนำผลการอ่านไปใช้ประโยชน์ จัดการเรียนรู้ผสมผสานความรู้ ความคิด ปฏิบัติและคุณธรรม จริยธรรม ปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยมที่มีต่อการอ่าน จัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย จัดหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ จัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการสื่อสารเพื่อให้สามารถสรุปและสร้างองค์ความรู้ จัดการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการคิดผสมผสานกับทักษะ การอ่านเพื่อสร้างความรู้ จัดการเรียนการสอนเชื่อมโยงกับชีวิตจริง สิ่งแวดล้อมและชุมชน จัดการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการกลุ่ม สนับสนุนให้นักเรียนใช้กระบวนการ PDCA ในการเรียน ใช้วิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนางาน ซึ่งมีการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

- 1.1) เร้าความสนใจให้ผู้เรียนอยากรู้อเรื่องราวด้วยการดูภาพ เล่าเรื่องประกอบ เล่นิทาน
- 1.2) การแสดงละครสู่การอ่าน
- 1.3) การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย
- 1.4) การจัดการเรียนการสอนวิชาช่างพื้นฐานด้วยกิจกรรมฐานการเรียนรู้
- 1.5) การบูรณาการทักษะการสื่อสารกับข้อมูลท้องถิ่น เพื่อพัฒนาการอ่าน
- 1.6) การจัดการสอนโดยให้นักเรียน ได้เรียนรู้จากสถานีนีความรู้เพื่อพัฒนานิสัยรักการอ่าน
- 1.7) การจัดการสอนกิจกรรมเข้าจังหวะด้วยพาร์ตเนอร์
- 1.8) การจัดการสอนแบบเพื่อนคู่คิด
- 1.9) การพัฒนาการอ่านด้วยการแสดงบทบาทสมมติ
- 1.10) การจัดการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาด้วยการแสดงละครชาดก
- 1.11) การบูรณาการป้าชายเล่นกับการสอนคณิตศาสตร์
- 1.12) โครงการงานวิทยาศาสตร์กับการพัฒนาการคิด
- 1.13) การเรียนรู้ศิลปศึกษาผ่านการนำเสนอผลงาน
- 1.14) การพัฒนาทักษะการสื่อสารด้วยการเล่านิทาน
- 1.15) การจัดการเรียนการสอนเรื่องสามก๊กด้วยบทบาทสมมติ
- 1.16) การจัดการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนาด้วยเรียงความกะพู่ธรรมชาติ
- 1.17) การพัฒนาทักษะการแปล

- 1.18) พัดความรู้สู่การอ่าน
- 1.19) วงล้อธรรมะนำการอ่าน
- 1.20) การจัดการสอนวิชาคณิตศาสตร์ด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย
- 1.21) การบูรณาการข้อมูลท้องถิ่นกับวิชาสังคมศึกษา
- 1.22) การเรียนการสอนกระป๋องของโดยเพื่อนสอนเพื่อน
- 1.23) การสอนวิทยาศาสตร์โดยใช้กลวิทยาศาสตร์
- 1.24) การจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ด้วยโครงการคณิตศาสตร์
- 1.25) การจัดการสอนภาษาอังกฤษด้วยโครงการ
- 1.26) การศึกษากลวิธีการอ่าน
- 1.27) การเขียนเว็บเพจเพื่อพัฒนาการอ่าน
- 1.28) ความรู้คู่ปฏิทิน
- 1.29) หุ่นนิ้วมือสุนัขทาน
- 1.30) ต้นไม้แห่งการอ่าน
- 1.31) ให้นักเรียนบันทึกการอ่าน
- 1.32) ตอบปัญหาจากการอ่าน
- 1.33) โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์จากหนังสือพิมพ์รายวัน
- 1.34) การนำเสนอข้อมูลด้วย ICT
- 1.35) โครงการอาชีพ
- 1.36) ศิลปะลายเส้นจากการอ่าน
- 1.37) จินตลีลากับการอ่าน
- 1.38) วิเคราะห์ข่าวประจำวันเพื่อสุขภาพ

2) กิจกรรมเสริมสร้างการเรียนรู้ จากตัวแปรต้น ครูตกลงร่วมกันที่จะจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาทักษะการอ่านที่หลากหลาย จัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ซึ่งมีกิจกรรมดังนี้

2.1) กิจกรรมห้องสมุด ประกอบด้วย การแลกเปลี่ยนกันอ่าน เชิญชวนเพื่อนอ่าน จำหน่ายหนังสือ แนะนำหนังสือใหม่ทุกเดือน แข่งขันเปิดพจนานุกรม ค้นหาหนังสือในห้องสมุด การเล่นเกม จดนิทรรศการหนังสือ ตะกร้าหนังสือเคลื่อนที่ มุมหนังสือหลังห้องเรียน ตอบคำถามจาก การอ่านหนังสือ หนังสือดีที่หนูรัก เล่าเรื่องจากหนังสือ เล่าเรื่องจากภาพยนตร์ ประกวดคำขวัญ ห้องสมุด ประกวดแต่งกลอนสุภาพ ตักดาอ่านหนังสือ เชื่อมชีชีการอ่าน ความรู้อยู่ในใจ ความรู้ รับประทานได้ พุ่มความรู้ ผ้าป่าความรู้ หนังสือทำมือ ห้องสมุดเคลื่อนที่ ห้องสมุดยืมอ่าน การอ่านสู่การเขียน การจดบันทึกการอ่าน ประกวดขอยอดนักอ่าน การแสดงละคร ความรู้คู่ปฏิทิน ประกวดทำหนังสือแบ่งกันอ่านประกวด ตกแต่งห้องเรียนด้วยคำคมและคำกลอน ประกวดสิ่งประดิษฐ์จากการอ่าน สุภาษิตน่ารู้ วันนี้อ่านแล้วหรือยัง ประกวดเรียงความห้องสมุดในฝัน สืบหาข้อมูลหนังสือ ห้องสมุดสู่ชุมชน ประกวดขอยอดนักเล่นเกม บวบรรณรักษ์ ปฐมนิเทศการใช้ห้องสมุด

2.2) โครงการพิเศษต่าง ๆ มีดังนี้ โครงการพัฒนาเยาวชนและองค์กรนักเรียน (8 – 10 เม.ย. 45) กิจกรรมพระธรรมทูตกับการสอนคุณธรรม จริยธรรม (15 ก.ค. 45) โครงการผู้ว่าเพื่อนเด็ก (นักข่าวรุ่นเยาว์) (29 พ.ย. 45) ประกวดเตาพลังงาน (2 ธ.ค. 45) โครงการเข้าค่ายอบรมคณิตศาสตร์ จุดประกายนักคณิตศาสตร์ (10 – 12 มี.ค. 46) อบรมเยาวชนสาธารณสุขในโรงเรียน (22 พ.ย. 45) โครงการพัฒนาศักยภาพเยาวชนและองค์กรนักเรียน (15 , 21 – 22 ส.ค. 46) โครงการมหัศจรรย์ เสียงแห่งอนาคต (31 ส.ค. 47) โครงการ Family Rally Mangrove) (15 พ.ย. 46) โครงการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนโดยใช้ค่ายองค์กรร่วมธรรมชาติศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ณ เขาพระแทว (10 ธ.ค. 46) การอบรมเชิงปฏิบัติการการบูรณาการการเรียนรู้สู่การประกันคุณภาพ (15 ม.ค. 47) โครงการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนโดยใช้ค่ายองค์กรร่วมธรรมชาติศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ณ เขาพระแทว (12 – 13 ก.พ. 47) โครงการนักสืบสายน้ำ (20 – 22 มี.ค. 47) โครงการทัศนศึกษา ณ ประเทศมาเลเซีย (22 – 23 มี.ค. 47) โครงการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนโดยใช้ค่ายองค์กรร่วมธรรมชาติศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และปีที่ 5 ณ เขาตาก (7 – 8 ก.พ. 46) ร่วมโครงการธรรมาภิบาลกับกิจกรรมนักเรียน (29 – 31 ส.ค. 46) ร่วม Good Governance Workshop (21 – 23 พ.ย. 46)

2.3) กิจกรรมชุมนุม มีหลากหลาย เช่น ชุมนุมยุวมัคคุเทศก์ ชุมนุมการละคร ชุมนุมส่งเสริมการอ่าน ชุมนุมหมากล้อม ชุมนุมนักข่าวรุ่นเยาว์ ชุมนุมยุวบรรณารักษ์ ชุมนุมนักเล่านิทาน ชุมนุมนักพูด ชุมนุมการละเล่นพื้นบ้าน ชุมนุมสืบสานประเพณีท้องถิ่น ชุมนุมเสริมคณิตศาสตร์ คอมพิวเตอร์ เมจิกไซส์ เอนทรานซ์ คอมพิวเตอร์กราฟฟิก ฟุตบอล แบดมินตัน ปิงปอง ตะกร้อ เปตอง วอลเลย์บอล คนตรีไทย นาฏศิลป์ ปักครอสติส อาหารพื้นเมือง ชาวพุทธ อบ. น้อย รักษาดินแดน อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สมุนไพรไทย คนตรีสากล สนุกกับเพลง

จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมสร้างการเรียนรู้ที่หลากหลายเหล่านี้ เพื่อต้องการให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน โดยมีลักษณะ ดังนี้ ชอบติดตามข่าวสาร มีความอยากรู้อยากเห็น วิเคราะห์ อภิปราย และสรุปผลได้ตรงประเด็น ใช้การอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ความเพลิดเพลิน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการอ่าน กระบวนการเขียนสื่อความ นำกระบวนการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวัน เห็นคุณค่าและประโยชน์ของการอ่าน ใช้ข้อมูลจากการอ่านแก้ปัญหาสร้างสรรค์งาน เลือกสื่อที่เหมาะสมในการอ่าน ผลิตชิ้นงานหลากหลายที่เกิดจากการอ่าน ดูแลรักษาหนังสือและของส่วนรวม มีความรู้ความเข้าใจวิธีการอ่านที่ถูกต้อง เลือกใช้วิธีการอ่านที่เหมาะสมกับตัวเอง อ่านหนังสือเป็นประจำสม่ำเสมอโดยใช้สื่อที่หลากหลาย มีความกระตือรือร้น ใฝ่รู้ใฝ่เรียนตลอดเวลา ทำงานเป็นระบบ เป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม

8.2 นวัตกรรม/ การสนับสนุนส่งเสริม ของผู้บริหาร : นางสาวสดศรี ตันสุธัญลักษณ์

แนวคิด แนวทางของผู้บริหารในการบริหารวิชาการ

แนวคิดในการบริหารวิชาการ ผู้บริหารใช้หลักธรรมาภิบาล ทั้ง 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า หลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส เพื่อนำองค์กรสู่ความสำเร็จ โดยกำหนดยุทธวิธี “รู้งาน รู้คน รู้วิธี มีประเมิน เชิญชวนทำ นำสู่ความสำเร็จ”

รู้งาน เป็นการวิเคราะห์งาน รู้ขอบข่ายของงาน โดยเฉพาะการบริหารวิชาการ งานที่ทำเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน มีครูเป็นผู้จัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนบรรลุตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา วางขอบข่ายของงานให้ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร เช่น วิทยาลัยฯ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์หลัก วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ และในการจัดทำวิจัยเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการทักษะการสื่อสารและกระบวนการคิดเพื่อพัฒนานิสัยรักการอ่าน ซึ่งเป็นการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน จึงต้องให้ทุกคนมีแนวทางในการปฏิบัติเป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจน กำหนดตัวแปรต้น ตัวแปรตาม ทุกคนก็สามารถปฏิบัติไปตามแนวทางของงานได้ไม่หลงทาง ทั้งนี้เป็นการใช้หลักนิติธรรม

รู้คน เป็นการวิเคราะห์ผู้ร่วมงาน ว่าแต่ละคนมีความถนัดด้านใด ส่วนใดที่ควรจะได้เต็มเต็ม และควรจะมีมอบหมายงานชนิดใดได้บ้าง แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ จัดทำโครงสร้างการบริหารงานเป็นระบบ ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ใช้หลักคุณธรรม

รู้วิธี เป็นการหาวิธีการที่จะบริหารงานและบริหารคนให้เกิดประสิทธิภาพ ทำอย่างไรให้การบริหารวิชาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และทุกคนมีส่วนร่วมในการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน ในเบื้องต้นได้วางแผนโดยการสำรวจข้อมูลในการจัดปัจจัยที่เอื้อและสนับสนุนโครงการ จัดประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับคณะกรรมการสถานศึกษา ครูอาจารย์ ผู้ปกครอง และนักเรียน จัดอบรมเพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในเบื้องต้น ให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ จัดหาแหล่งสนับสนุนด้านงบประมาณให้กับห้องสมุด ส่งเสริมให้มีการวิจัยปฏิบัติการควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมและสนับสนุนให้จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างหลากหลาย สนับสนุนให้ครูเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการทักษะการสื่อสารและกระบวนการคิดเพื่อพัฒนานิสัยรักการอ่านของนักเรียน ให้มีการเผยแพร่ผลงาน จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ใช้หลักความรับผิดชอบ

มีประเมิน เป็นการนิเทศกำกับติดตามงาน โดยให้รายงานผลการดำเนินงาน มีการประเมินตนเอง นอกจากนั้นนำหลักการประกันคุณภาพมาใช้ มีการประเมินคุณภาพภายใน และรับการประเมินคุณภาพภายนอก มีระบบสารสนเทศ ถูกต้อง ตรงกับความต้องการ รายงานผลการดำเนินงานให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ ทั้งด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน ใช้หลักความคุ้มค่าและหลักความโปร่งใส

เชิญชวนทำ เป็นการทำงานแบบมีส่วนร่วม รวมพลังกันทำจึงจะประสบผลสำเร็จ มีการทำงานเป็นทีม ให้ผู้ปกครองและชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ใช้หลักการมีส่วนร่วม

งานบริหารวิชาการที่ดำเนินการมีดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ด้านหลัก ๆ

1.1 การพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร ใช้การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร มีการสำรวจความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้หลักสูตรมีเอกลักษณ์และสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ชุมชน และท้องถิ่น

- 1.2 การส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการอ่าน มีทักษะในการดำรงชีวิต สืบสานความเป็นไทย สามารถใช้ ICT ได้ เป็นคนดีมีคุณธรรม
- 1.3 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- 1.4 การพัฒนาหลักสูตรสามภาษา
- 1.5 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น ส่งเสริมการจัดการสอนบูรณาการ การสอนแบบโครงการ การสอนโดยนักเรียนคือเพื่อนช่วยเพื่อน
2. การพัฒนาครูมืออาชีพ พัฒนาบุคลากรด้านต่าง ๆ โดยจัดให้มีการอบรมประชุมทักษะการใช้ ICT ทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสอนแบบบูรณาการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เส้นทางปฏิรูปการเรียนรู้ การทำวิจัยเพื่อพัฒนางาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
3. การเพิ่มสมรรถนะของโรงเรียน ด้านเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารและการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูมีศักยภาพในการใช้เทคโนโลยีจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พัฒนาระบบการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยี
4. การระดมสรรพกำลังในการสร้างภาคีเครือข่ายผู้อุปถัมภ์ มีคณะกรรมการสถานศึกษา ชื่นพื้นฐาน สมาคมผู้ปกครองและครู ภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์ งบประมาณและทรัพยากร สร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

8.3 นวัตกรรม/ การสนับสนุนส่งเสริม ของผู้มีส่วนร่วมพัฒนาจากภายนอก : นางสาวปียา ช่อผล

ใช้หลักการมีส่วนร่วม มีการร่วมประชุมวางแผนในการดำเนินการตามโครงการปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทั้งโรงเรียนกับทีมงานวิจัย จัดอบรมสร้างความตระหนักให้กับบุคลากรในโครงการ เพื่อให้มีเป้าหมายร่วมกัน ติดตามการดำเนินงาน ร่วมออกแบบเครื่องมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานห้องสมุด ร่วมพัฒนาตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ ร่วมวางแผนการทำงานวิจัย

9. ผลการใช้นวัตกรรม

จากการดำเนินการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมในระยะเวลา 2 ปี เกิดผลดังต่อไปนี้

9.1 ผลการเรียนรู้

9.1.1 ด้านผู้เรียน

- 1) ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2) ผู้เรียนมีความสามารถในภาษาต่างประเทศอย่างน้อยคนละ 1 ภาษา
- 3) ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ ในระดับดี

9.1.2 ด้านครู

- 1) มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการได้ด้วยการแทรกความคิด
คุณธรรม จริยธรรมไปด้วย
- 2) รู้จักกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้เกิดนิสัยรักการอ่านมากขึ้น
- 3) มีทักษะการทำวิจัยในชั้นเรียน

9.1.3 ด้านผู้บริหาร

- 1) มีทักษะในการพัฒนาระบบบริหารตามหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
- 2) มีส่วนช่วยในการพัฒนาหลักสูตรที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามที่พึงประสงค์
- 3) ได้พัฒนาครูสู่ครูมืออาชีพ

9.1.4 ด้านนักวิจัยภายนอก

ได้มีโอกาสเรียนรู้การทำงานร่วมกันกับครู ผู้บริหาร และนักเรียนในการอบรม สัมมนา
และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ

9.2 ผลผลิต

- 9.2.1 นักเรียน มีผลงานจากการเรียนรู้ที่เป็นชิ้นงานเขียน การแสดง การร่วมกิจกรรมทุกคน
โดยเฉพาะรายงาน โครงการวิทยาศาสตร์ ฯลฯ
- 9.2.2 ครู มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการทักษะการสื่อสารและกระบวนการคิดที่มุ่งพัฒนานิสัย
รักการอ่าน และงานวิจัยในชั้นเรียน
- 9.2.3 ผู้บริหาร ได้ค้นพบวิธีการบริหารจัดการที่ใช้หลักธรรมาภิบาล ใช้ยุทธวิธี “รู้าน รู้คน รู้วิธี
มีประเมิน เชิญชวนทำ นำสู่ความสำเร็จ”
- 9.2.4 นักวิจัยภายนอก ได้รู้วิธีการพัฒนาบุคลากร และแนวทางในการกำกับ ติดตามและการ
เสริมแรง

9.3 ผลกระทบ เช่น การได้รางวัลต่าง ๆ การได้รับการสนับสนุนจากรัฐ + เอกชน ฯลฯ

- 9.3.1 โรงเรียนได้รับงบประมาณอุดหนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดทำข่าว รายการ
มดตะนอย
- 9.3.2 โรงเรียนได้ผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ
การศึกษา (สมศ)
- 9.3.3 โรงเรียนได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียน 1 อำเภอ 1 โรงเรียน
- 9.3.4 โรงเรียนได้รับรางวัลดีเด่นในกิจกรรมส่งเสริมยอดนักอ่านสู่การเรียนรู้

10. ข้อเสนอแนะในการนำนวัตกรรมไปใช้

ต้องมีการวางแผนที่รัดกุม ใช้การดำเนินการแบบร่วมแรงร่วมใจ ติดตาม นิเทศอย่างต่อเนื่อง

โครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน (วพร.)
ระดับโรงเรียน

บทสรุป

นวัตกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน
เรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทักษะการสื่อสาร
และกระบวนการคิด เพื่อพัฒนานิสัยรักการอ่าน

ของ

โรงเรียนบ้านสะปำ “มงคลวิทยา” (136)

อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต

เอกสารนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยย่อย วพร. รหัส RDL 07/S

นวัตกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

เรื่อง

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทักษะการสื่อสารและกระบวนการคิดเพื่อพัฒนานิสัยรักการอ่าน
ของโรงเรียนบ้านสะป่า “ มงคลวิทยา ” อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต

1. ความเป็นมาของปัญหาการวิจัย

โรงเรียนบ้านสะป่า “ มงคลวิทยา ” มีเป้าหมายที่จะปฏิรูปการเรียนรู้ตาม พ.ร.บ. 2542 จึงสนใจที่จะเข้าร่วมโครงการ วพร. ซึ่งมีแนวคิดแนวทางที่จะช่วยให้เกิดการปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียน โดยแนวทางของโครงการ วพร. นั้นจะต้องปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนในประเด็นที่เป็นจุดเน้นที่ใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือ เพื่อให้ได้องค์ความรู้ นวัตกรรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนจึงกำหนดจุดเน้นในการปฏิรูปการเรียนรู้แบบบูรณาการทักษะการสื่อสารและกระบวนการคิดเพื่อพัฒนานิสัยรักการอ่าน โดยมีนางสาวปียา ช่อผล ศิษยานิเทศก์ กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภูเก็ต เป็นหัวหน้าคณะวิจัย และนักวิจัยภายนอก

2. หลักการและแนวคิดของการปฏิรูปการเรียนรู้

2.1 การดำเนินงานการปฏิรูปการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านสะป่า ได้ยึดหลักการและแนวคิดของชุดโครงการ วพร. 4 แนวคิด คือ

1) การปฏิรูปการเรียนรู้ตาม พ.ร.บ. คือ การจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด และการปฏิรูปทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

2) การปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

3) การมีจุดเน้นในการปฏิรูปการเรียนรู้

4) การใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนาเป็นเครื่องมือในการปฏิรูปการเรียนรู้

โดยมีหลักการและแนวคิดของการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทักษะการสื่อสารและกระบวนการคิด เพื่อพัฒนานิสัยรักการอ่าน

2.2 หลักการและแนวคิดของการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เป็นจุดเน้น

ตัวแปรตาม : นิสัยรักการอ่าน

ตัวแปรต้น : รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทักษะการสื่อสารและกระบวนการคิด

3. บริบทของโรงเรียน

โรงเรียนบ้านสะปำ “ มงคลวิทยา ” ตั้งอยู่ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต มีนักเรียนจำนวน 576 คน ครู 20 คน วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีทั้ง 20 คน เป็นโรงเรียนขนาดกลางตั้งอยู่ในเขตชานเมือง เป็นโรงเรียนขยายโอกาสของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาเดิม ผู้ปกครองมีอาชีพหลากหลาย สภาพชุมชนมีทั้งพุทธและมุสลิม ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองค่อนข้างต่ำ ผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้างเป็นส่วนใหญ่

4. วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

- 4.1 เพื่อช่วยให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทักษะการสื่อสารและกระบวนการคิด เพื่อพัฒนานิสัยรักการอ่าน
- 4.2 เพื่อช่วยให้ครูพัฒนานักเรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 4.3 เพื่อช่วยให้ผู้บริหารสนับสนุนส่งเสริมครูในการพัฒนา / ปฏิรูปการเรียนรู้ของนักเรียน
- 4.4 เพื่อช่วยให้ผู้มีส่วนร่วมพัฒนาจากภายนอกโรงเรียนสามารถเสริมสร้างสมรรถภาพครูและผู้บริหาร โรงเรียน / สถานศึกษาในการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

5. ยุทธศาสตร์การปฏิรูปทั้งโรงเรียน

5.1 ยุทธศาสตร์ของครู

5.1.1 ครูใช้การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทักษะการสื่อสารและกระบวนการคิด เพื่อพัฒนานิสัยรักการอ่าน โดยใช้ฐานการเรียนรู้

5.1.2 ครูใช้เทคนิควิธีสอน การใช้ฐานการเรียนรู้ โดยบูรณาการสาระการเรียนรู้หลายวิชา ในทุกระดับชั้น

5.1.3 ครูใช้วิธีการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ โดยใช้การประเมินในแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้ สังเกต สัมภาษณ์ ตรวจผลงาน และทดสอบวัดความรู้

5.1.4 ครูทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนควบคู่กับการจัดการเรียนการสอน 2 แบบ คือ แบบพัฒนาการเรียนรู้ และแบบแก้ปัญหา โดยพัฒนานิสัยรักการอ่านของนักเรียน ให้เลือกอ่านหนังสือที่ให้สาระประโยชน์กับวิชาที่เรียน และมีการแก้ปัญหากลุ่ม นักเรียนที่ไม่ชอบอ่านให้สนใจการอ่านมากขึ้น

5.2 ยุทธศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียน/ฝ่ายวิชาการ

ด้วยการให้การสนับสนุนกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ความรู้ในเชิงวิชาการ วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ และการประสานงานกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อให้เกิดการบูรณาการทักษะการสื่อสารและกระบวนการคิด เพื่อพัฒนานิสัยรักการอ่าน

5.3 ยุทธศาสตร์ของนักวิชาการ/ผู้มีส่วนร่วมพัฒนาจากภายนอกโรงเรียน

ด้วยการให้คำปรึกษาในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การวิจัยในชั้นเรียน การนิเทศ ติดตามให้ความช่วยเหลือ ตลอดจนใช้ระบบการดูแล นิเทศติดตามการดำเนินงานร่วมกับผู้บริหารและนักวิจัยในโรงเรียน

6. กระบวนการดำเนินงานการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

โรงเรียนได้ดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ใน 10 ขั้นตอน คือ

- 6.1 ขั้นการริเริ่มและเตรียมการ โดยการเข้าร่วมประชุมกับโครงการแม่บท วางแผนการดำเนินงานตามคู่มือ
- 6.2 การสร้างความตระหนักด้วยการประชุม โดยการจัดประชุมครูทั้งโรงเรียน ให้ความรู้เรื่องการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและการวิจัยในชั้นเรียน และกำหนดเป้าหมายของการดำเนินงาน
- 6.3 การพัฒนาบุคลากร โดยการให้ความรู้เพิ่มเติมในด้านการจัดการเรียนรู้โดยการบูรณาการทักษะการสื่อสารเพื่อพัฒนานิสัยรักการอ่าน การเขียนเค้าโครงการวิจัย การพัฒนาตัวบ่งชี้ของงานวิจัย จัดกิจกรรมส่งเสริมรักการอ่านและนิเทศติดตาม
- 6.4 ใช้ยุทธศาสตร์การนิเทศติดตามแบบกัลยาณมิตร ใช้วงจร PDCA และการมีส่วนร่วมของคณะครูทุกคน
- 6.5 ปรับแผนปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาโครงการวิจัยย่อย โดยนักวิจัยภายนอกและนักวิจัยในโครงการ
- 6.6 พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้และกำหนดตัวบ่งชี้ของตัวแปรตามด้วยการเชิญวิทยากรภายนอกร่วมคิดและทำกิจกรรมให้กับนักเรียน
- 6.7 จัดทำเครื่องมือวิจัยร่วมกับนักวิจัยหลักของโครงการและบุคลากรในโรงเรียน
- 6.8 ปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล และรายงานผลในแต่ละระยะ โดยนำผลการประเมินสะท้อนกลับไปยังครูผู้สอน และวางแผนพัฒนาในระยะต่อไป
- 6.9 การเผยแพร่ผลงานและการขยายผลไปยังโรงเรียนเครือข่าย ด้วยการจัดนิทรรศการในงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นักวิจัยร่วมของโรงเรียนเป็นวิทยากรหลักในการอบรมการจัดทำแผนการเรียนรู้ให้กับครูในโรงเรียนเครือข่าย
- 6.10 การประเมินโครงการ โดยการนิเทศติดตามแผนการจัดการเรียนรู้ การเขียนรายงานการวิจัยและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

7. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

7.1 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในการวัดตัวแปรตาม

ให้การประเมินตามสภาพจริง จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้การสังเกต สอบถาม สัมภาษณ์ ตรวจสอบผลงานและทดสอบความรู้

7.2 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เกี่ยวข้อง

7.2.1 ครู มีการวัดทักษะการสื่อสารและกระบวนการคิดและนิสัยรักการอ่าน ด้วยการสังเกตจากการเรียนรู้ในกิจกรรม สอบถาม สัมภาษณ์ ตรวจสอบผลงาน และมีการทดสอบ ความรู้ที่ได้จากการอ่าน สอบถามพฤติกรรมนิสัยรักการอ่าน

7.2.2 ผู้บริหาร มีการประเมินความเหมาะสมในกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทักษะการสื่อสารและกระบวนการคิดของครู ตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้และรายงานการวิจัยของครูแต่ละคน สอบถามผู้ปกครองเกี่ยวกับพัฒนาการด้านนิสัยรักการอ่านของนักเรียน

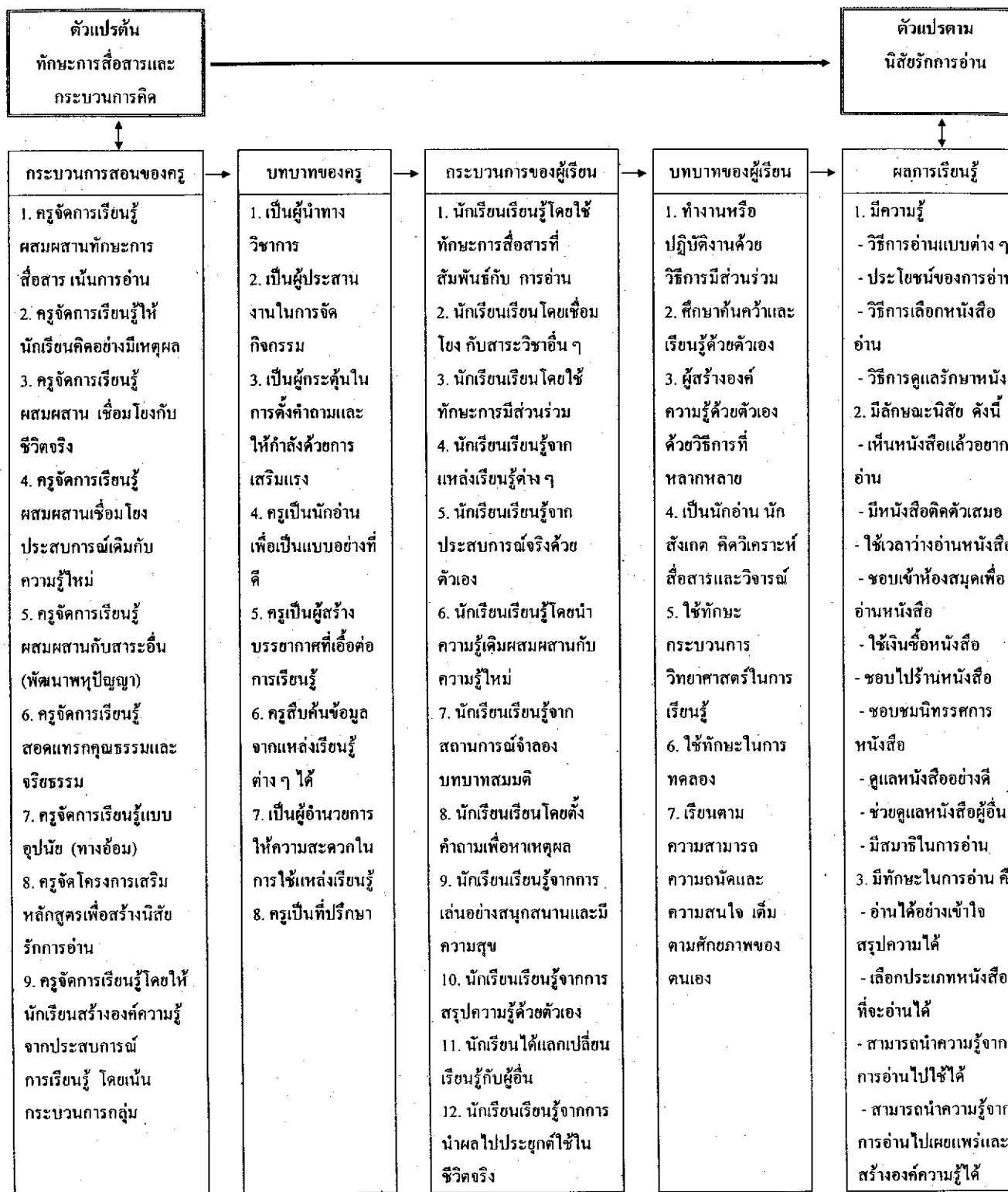
7.2.3 นักวิจัยภายนอก ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของครูทั้งการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ และการวิจัยในชั้นเรียน สังเกตและสอบถามนักเรียน และผู้ปกครองเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียน

8. นวัตกรรมการปฏิบัติการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

8.1 นวัตกรรมของครู

จากการดำเนินการวิจัยและพัฒนารูปแบบการปฏิบัติการเรียนรู้ เป็นระยะเวลา 2 ปี โรงเรียนได้นวัตกรรมดังต่อไปนี้

8.1.1 การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทักษะการสื่อสารและกระบวนการคิด เพื่อพัฒนานิสัยรักการอ่าน โดยลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทักษะการสื่อสารและกระบวนการคิด เพื่อพัฒนานิสัยรักการอ่าน โดยครูมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผสมผสานทักษะการสื่อสารให้นักเรียนคิดอย่างมีเหตุผล เชื่อมโยงกับชีวิตจริง ประสบการณ์ใหม่ๆ เชื่อมโยงกับสาระอื่น ๆ มีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม มีโครงการเสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน และฝึกให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้จากประสบการณ์การเรียนรู้โดยเน้นกระบวนการกลุ่ม โดยมีครูเป็นที่ปรึกษา เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งผู้มนิสัยรักการอ่าน ผู้นำทางวิชาการ ผู้กระตุ้นให้เกิดการคิด และนักเรียนเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ด้านการรู้จักวิธีอ่าน รู้จักเลือกหนังสือ ดูแลหนังสือ เห็นหนังสือแล้วอยากอ่าน ชอบไปค้นหนังสือ ชอบเข้าห้องสมุด มีสมาธิในการอ่าน และมีทักษะในการอ่านคือ อ่านแล้วเข้าใจ จับประเด็นได้ สามารถนำความรู้จากเรื่องที่อ่านไปสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ ซึ่งสรุปได้ดังผังดังบ่งชี้

8.1.2 กระบวนการจัดการเรียนการสอน ได้ดำเนินการดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาหลักสูตร ครูผู้สอนแต่ละสายชั้นร่วมกันศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์หลักสูตร ครูผู้สอนวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อต้องการทราบว่าแต่ละสาระการเรียนรู้
ประสงค์จะให้ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังอย่างไร

ขั้นที่ 3 ศึกษาเอกสาร ครูผู้สอนร่วมกันศึกษาเอกสารประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละสาระฯ

ขั้นที่ 4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของเนื้อหา โดยครูผู้สอนทุกสาระดึงสาระการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกันเพื่อนำมาบูรณาการเนื้อหาสาระ

ขั้นที่ 5 เขียนแผนผังความคิดเชื่อมโยงเนื้อหาสาระของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

ขั้นที่ 6 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารและนิสัยรักการอ่าน และเสนอฝ่ายวิชาการเพื่ออนุมัติแผนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 7 จัดกระบวนการเรียนรู้ ครูผู้สอนในสายชั้นร่วมกันจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคณะผู้บริหารเข้าร่วมสังเกตการสอนแบบกัลยาณมิตร เสนอแนะ เพื่อพัฒนานวัตกรรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 8 วัดผล/ ประเมินผล ครูผู้สอนร่วมกันสร้างเครื่องมือประเมินในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อเก็บข้อมูลตามสภาพจริง

ขั้นที่ 9 ในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ จะต้องอาศัยหลัก PDCA อยู่ตลอดเวลา

ขั้นที่ 10 เขียนรายงานการวิจัย

8.2 นวัตกรรม/ การสนับสนุนส่งเสริมของผู้บริหาร : นายวรวุฒิ สุทธิกุล

ได้ใช้ยุทธศาสตร์หลักในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน โดยดำเนินการ ดังนี้

1) บรรจุโครงการไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน เพื่อเน้นการเรียนรู้ที่บูรณาการทักษะการสื่อสารและกระบวนการคิดเพื่อพัฒนานิสัยรักการอ่าน โดยใช้กิจกรรมที่หลากหลาย โดยให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมระดมสมอง เพื่อให้ทุกฝ่ายได้ร่วมคิด ร่วมทำ (Collaboration)

2) กำหนดเป็นนโยบายของโรงเรียน ให้ครูทุกคนทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ในประเด็นการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการทักษะการสื่อสารและกระบวนการคิด เพื่อพัฒนานิสัยรักการอ่าน โดยครูผู้สอนร่วมกันวิเคราะห์หลักสูตร สาระและร่วมกัน จัดทำแผนการเรียนรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้ วัดผล ประเมินผล นำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาต่อไป

3) จัดสภาพแวดล้อมและปัจจัยเกื้อหนุนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ที่บูรณาการทักษะการสื่อสารและกระบวนการคิด เพื่อพัฒนานิสัยรักการอ่านด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย ซึ่งผู้บริหารของโครงการจะต้องให้ความสำคัญของการดำเนินโครงการของครูผู้สอน

4) จัดกิจกรรมที่ให้ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน และองค์กรทางสังคม เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะการสื่อสารและกระบวนการคิด เพื่อพัฒนานิสัยรักการอ่านของ นักเรียน โดยจัดทำวารสารประชาสัมพันธ์ให้ผู้เรียนเป็นสื่อไปยังครอบครัว และพาผู้เรียนไปเรียนรู้ในท้องถิ่น

8.3 นวัตกรรม/ การสนับสนุนส่งเสริม ของผู้มีส่วนร่วมพัฒนาจากภายนอก : นางสาวปียา ช่อผล

ใช้หลักการมีส่วนร่วม มีการร่วมประชุมวางแผนในการดำเนินการตามโครงการปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทั้งโรงเรียนกับทีมงานวิจัย จัดอบรมสร้างความตระหนักให้กับบุคลากรในโครงการ เพื่อให้มีเป้าหมายร่วมกัน ติดตามการดำเนินงาน ร่วมออกแบบเครื่องมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานห้องสมุด ร่วมพัฒนาตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ ร่วมวางแผนการทำงานวิจัย

9. ผลการใช้นวัตกรรม

จากการดำเนินการวิจัยและพัฒนารูปแบบในระยะเวลา 2 ปี เกิดผลดังต่อไปนี้

9.1 ผลการเรียนรู้

9.1.1 ด้านผู้เรียน

- 1) ผู้เรียนมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองมากขึ้น
- 2) ผู้เรียนเริ่มมีทักษะในการทำงานเป็นกลุ่ม
- 3) ผู้เรียนใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือมากขึ้น
- 4) ผู้เรียนรู้จักการเลือกหนังสือที่จะอ่าน

9.1.2 ด้านครู

- 1) มีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการทักษะการสื่อสารและกระบวนการคิดเพื่อพัฒนานิสัยรักการอ่าน
- 2) มีทักษะในการวิจัยในชั้นเรียนและมีเจตคติที่ดีต่อการวิจัย

9.1.3 ด้านผู้บริหาร

สามารถวางแผนและดำเนินงานในเชิงวิชาการได้ก้าวหน้าขึ้น โดยมีชุมชนผู้ปกครอง เข้าร่วมเป็นเครือข่ายสนับสนุนมากขึ้น

9.1.4 ด้านนักวิจัยภายนอก

ได้ใช้เทคนิคการนิเทศ ติดตาม ชี้แนะ และให้กำลังใจแก่ครู ผู้บริหาร และนักเรียน

9.2 ผลผลิต

9.2.1 นักเรียน

นักเรียนมีผลงานเป็นชิ้นงานของรายงาน ผังความคิด งานเขียน บทสรุป โครงการ ฯลฯ

9.2.2 ครู

มีแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีแบบประเมินนิสัยรักการอ่าน มีงานวิจัยในชั้นเรียน

9.2.3 ผู้บริหาร

มีงานวิจัยสรุปโครงการ งานวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาวิจัยในชั้นเรียนให้แก่ครู

9.2.4 นักวิจัยภายนอก

มีงานวิจัยผลของการนิเทศติดตามการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

9.3 ผลกระทบ

โรงเรียนได้รับเลือกเป็นโรงเรียนร่วมพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

10. ข้อเสนอแนะในการนำนวัตกรรมไปใช้

ควรวางแผนการดำเนินงานอย่างรัดกุม และติดตามการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิดจึงจะได้รับผลดังOSOP

.....

คณะผู้วิจัยและผู้จัดทำสรุปรายงานการวิจัย

1. คณะผู้ดำเนินงานโครงการวิจัยย่อย RDL 07/ S

โรงเรียนในโครงการ : 1. โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ ภูเก็ต จ.ภูเก็ต
2. โรงเรียนบ้านสะพาน "มงคลวิทยา" จ.ภูเก็ต

หัวหน้าโครงการ : นางสาวปียา ช่อผล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภูเก็ต เขต 1

นักวิจัยภายนอก : นางสาวปียา ช่อผล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภูเก็ต เขต 1

นักวิจัยร่วม : ดร.เรวดี กระโหมวงศ์ มหาวิทยาลัยทักษิณ จ.สงขลา

2. ผู้จัดทำสรุปรายงานการวิจัย

ดร.เรวดี กระโหมวงศ์